

**РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
2023-2024 н.р.**

Опитування було спрямоване на аналіз думок *науково-педагогічних працівників факультету економіки та управління* щодо організації освітнього процесу, оцінки якості, ефективності викладання, залученості викладачів до наукових досліджень, дотримання принципів академічної доброчесності та можливостей для професійного розвитку. Вперше в рамках дослідження окремо аналізувалися питання наукової активності, зокрема індексації наукових праць у міжнародних базах даних та питання щодо використання працівниками електронних платформ для дистанційного навчання.

Основною метою опитування було вдосконалення освітнього процесу, підвищення якості викладання та виявлення проблем у викладацькій діяльності для подальшої розробки рекомендацій щодо їх усунення. Анкетування дозволило отримати зворотний зв'язок від НПП факультету, оцінити їхню задоволеність умовами праці, можливостями для наукової діяльності та підвищення кваліфікації, а також виявити сильні та слабкі сторони навчального процесу для подальшого його вдосконалення.

Онлайн-опитування проводилося у грудні 2023 року – січні 2024 року, до участі запрошувалися всі НПП факультету економіки та управління. Усього в опитуванні взяли участь 40 викладачів, що представляють різні освітні програми факультету.

У дужках представимо результати аналогічного опитування, яке проводилось *у грудні 2022 року – січні 2023 року*, що дозволить порівняти результати та оцінити динаміку змін у рівні задоволеності роботодавців.

Усі питання, що пропонувалися НПП факультету економіки та управління, можна згрупувати в декілька блоків:

1. Загальна інформація про склад НПП.
2. Використання НПП навчальних електронних ресурсів.
3. Навчально-методична, наукова, міжнародна діяльність НПП.
4. Пропозиції та виклики в професійній діяльності НПП.

Блок 1. Загальна інформація про склад НПП

На запитання: «Зазначте на якій посаді працюєте», аналіз показав, що науково-педагогічні працівники факультету переважно складаються з доцентів (73%, 77%), тоді як професори становлять (23%, 20%), старші викладачі – (5%, 3%), що свідчить про високу кваліфікацію НПП.

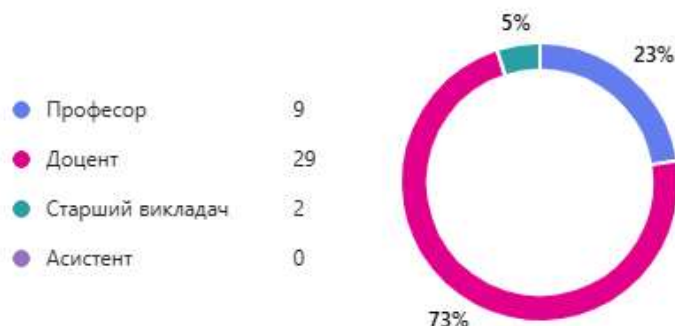

Рис.1. Розподіл науково-педагогічних працівників факультету економіки та управління за посадами

На запитання: «Зазначте Ваш науковий ступінь», аналіз показав, що науковий рівень НПП факультету є вражаюче високим: (75%, 77%) викладачів мають ступінь кандидата наук (доктора філософії), а (25%, 23%) – доктора наук. Варто відзначити, що всі співробітники мають науковий ступінь, що свідчить про високий рівень професійної підготовки та компетентності викладацького складу.

Рис.2. Розподіл НПП за науковими ступенями

На запитання: «Ваша стать», аналіз показав, що серед науково-педагогічних працівників факультету (88%, 87%) складають жінки, тоді як чоловіки становлять лише (13%, 13%). Очевидно, що факультет має виражену гендерну диспропорцію на користь жінок.

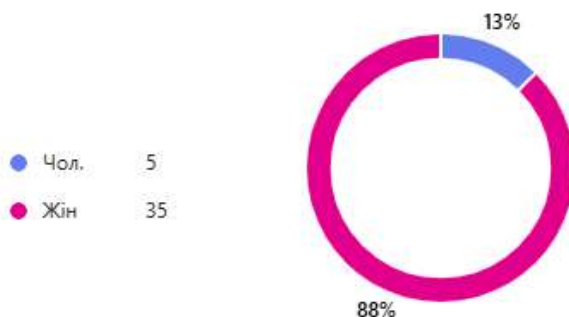

Рис.3. Розподіл НПП за статтю

На запитання: «Зазначте, будь ласка, стаж Вашої науково-педагогічної роботи», аналіз показав, що більшість науково-педагогічних працівників факультету має значний досвід роботи: 15 викладачів працюють понад 15 років, а найбільша група – зі стажем 21-30 років (38%, 43%), водночас, частка молодих викладачів зі стажем до 10 років (з особи) становить лише (8%, 5%).

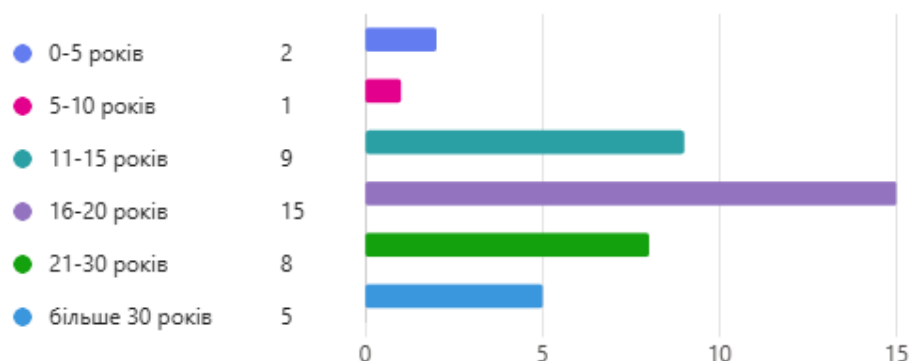

Рис.4. Розподіл НПП факультету за стажом науково-педагогічної роботи

На запитання: «Зазначте, будь ласка, стаж роботи у ВНУ ім. Лесі Українки», аналіз показав, що більшість науково-педагогічних працівників факультету має значний досвід роботи у ВНУ ім. Лесі Українки: 15 викладачів працюють понад 11 років і найбільша група – зі стажем 11-15 років (38%, 44%), водночас (18%, 20%) мають стаж до 10 років, що вказує на певне оновлення кадрів та частка фахівців зі стажем понад 30 років залишається невеликою (10%, 8%).

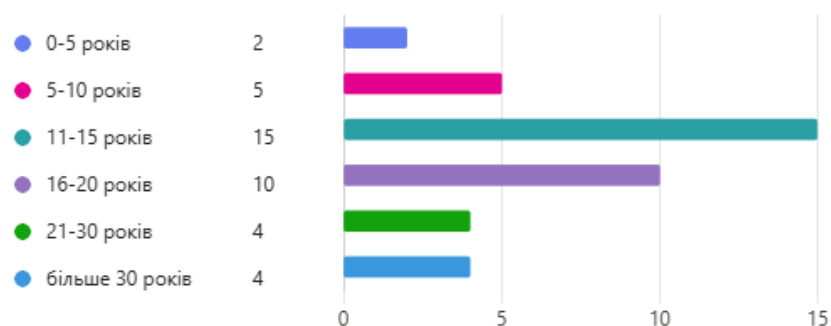

Рис.5. Розподіл НПП за стажом роботи у ВНУ ім. Лесі Українки

На запитання: «На якій Ви кафедрі працюєте?», аналіз показав, що кафедра фінансів має найбільшу кількість представників, що становить 25% від загальної кількості. Кафедра економіки і торгівлі – друга за чисельністю, вона має 25%, що також є значною часткою. Загалом розподіл НПП, що свідчить про пріоритетність напрямків. Слід зазначити, що на 2023-2024 н.р. відбувся перерозподіл працівників факультету економіки та управління у зв'язку із винесенням в окремий структурний підрозділ факультету кафедри маркетингу. Також відбулася зміна назв двох кафедр: кафедра менеджменту та адміністрування перейменована на кафедру менеджменту та кафедра економіки, підприємництва та маркетингу на кафедру економіки і торгівлі.

Рис.6. Розподіл НПП за кафедрами

На запитання: «На яких спеціальностях Ви викладаєте освітні компоненти», аналіз показав, що освітній процес забезпечений досить рівномірно, з незначним лідерством напряму «Облік і оподаткування» та «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Загалом кадрове забезпечення факультету виглядає збалансованим і рівномірним за напрямками підготовки фахівців на факультеті.

Рис.7. Розподіл НПП за напрямками забезпечення освітнього процесу

Блок 2. Використання НПП навчальних електронних ресурсів

Слід зазначити, що цей блок питань цього року було введено в анкетування вперше. Нижче можна ознайомитися з результатами.

На запитання: «Які програми/освітні платформи Ви використовуєте під час дистанційного навчання??», аналіз показав, що найбільш активно використовується платформа Moodle. Вона є найпопулярнішим електронним ресурсом для підтримки освітнього процесу, її використовують 68% НПП. Microsoft Teams займає друге місце, його використовують 28% опитаних, що свідчить про активне впровадження інтерактивних методів комунікації. Інші платформи та ресурси охоплюють лише 5%. Загалом, навчальний процес значною мірою залежить від перевірених та стабільних платформ, що забезпечують зручний доступ до матеріалів і комунікацію між викладачами та студентами.

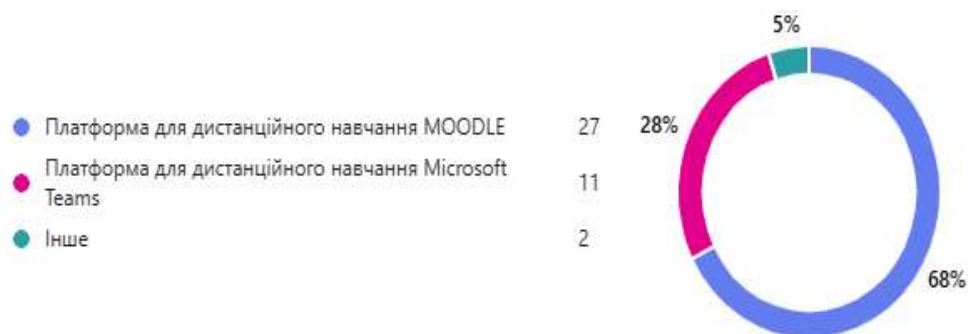

Рис.8. Розподіл платформ, що використовує НПП у розрізі навчальних дисциплін

На запитання: «Які труднощі виникають у Вас під час організації і реалізації змішаного/дистанційного навчання?», аналіз показав, що сновними проблемами є недостатні навички викладачів у створенні відеолекцій та презентацій, нестабільний інтернет, тимчасова недоступність платформи Moodle через відключення електроенергії, обмежений доступ до мережі у деяких ЗВО, складність проведення дистанційних занять та періодичні технічні збої. Для їх вирішення необхідно організувати тренінги з використання цифрових технологій, покращити технічне забезпечення університету, забезпечити резервні джерела живлення, розширити доступ до альтернативних платформ навчання.

Багато часу і зусиль витрачається на підготовку презентацій занять, наприклад відеолекцій, тощо через відсутність відповідних навиків	Нестабільний інтернет
не виникають	Технічні проблеми
Ніякі	Тимчасова недоступність платформи для навчання MOODLE через відключення електроенергії в головному корпусі.
Жодних	Ніяких
Немає	Немає
не має	Все добре.
В разі дистанційного навчання, яке було в минулі роки, важко було відпрацьовувати повні заняття за екраном комп'ютера.	-
Не виникають	Немає
Відсутність доступу до мережі у деяких ЗО	Періодичні відключення світла і некоректна робота головного сайту ЗВО

Рис.9. Розподіл труднощів НПП під час використання електронних навчальних платформ

Блок 3. Навчально-методична, наукова, міжнародна діяльність НПП факультету

Слід зазначити, що питання про міжнародну мобільність НПП та про міжнародні наукові проєкти НПП цього року було введено в анкетування вперше. Нижче можна ознайомитися з результатами.

На запитання: «Чи є ви керівником наукових досліджень студентів/аспірантів?», аналіз показав, що найбільша кількість НПП (47%, 44%) здійснює керівництво магістерськими дослідженнями. Це свідчить про значну увагу факультету до підготовки магістрів і розвитку їхніх наукових компетентностей. Досить поширеним є також керівництво студентськими науковими дослідженнями – цим займаються (32%, 29%) НПП. Це вказує на активну залученість здобувачів до наукової діяльності ще на ранніх етапах навчання. (20%, 12%) НПП є керівниками аспірантів та докторантів. Це важливий показник

наукового потенціалу факультету, що демонструє наявність фахівців, які можуть сприяти підготовці висококваліфікованих науковців. Слід зазначити, що частина НПП, які є керівниками аспірантів та докторантів цього року зросла на 8% проти минулого року, що є досить позитивним результатом.

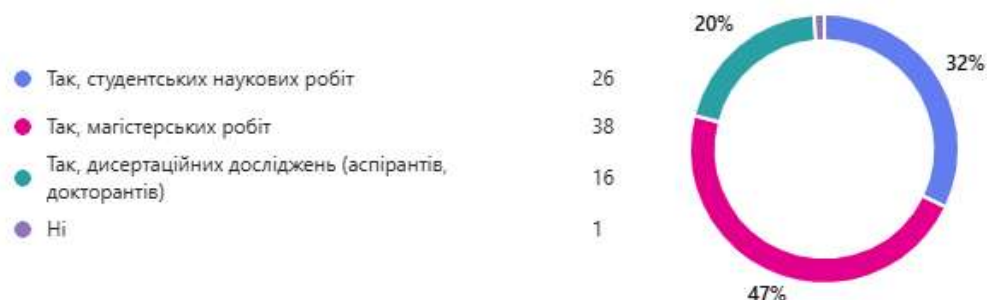

Рис.10. Розподіл НПП за участю в керівництві науковими дослідженнями студентів і аспірантів

На запитання: «Скільки наукових публікацій ви маєте за останні 5 років?», аналіз показав, що основною більшість НПП (65%, 41%) мають понад 20 наукових публікацій, що свідчить про високий рівень наукової активності та значний внесок у розвиток науки. Середня публікаційна активність НПП (18%, 26%) мають 11-20 публікацій, що також є доволі високим показником. Помірний рівень публікацій НПП (15%, 24%) мають 6-10 публікацій, що вказує на активну, але менш інтенсивну участь у науковій діяльності. Слід зазначити, що увесь склад НПП факультету економіки та управління має наукові праці, що свідчить про загальну залученість до наукового процесу на факультеті.

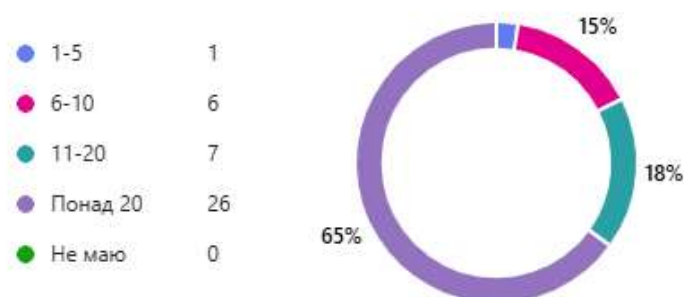

Рис.11. Розподіл НПП за науковою публікативністю

На запитання: «Чи маєте ви авторські навчально-методичні розробки (підручники, посібники, методичні рекомендації)?», аналіз показав, що найбільший внесок зроблено у сферу методичних рекомендацій (40%, 41%) НПП. Це свідчить про активну роботу НПП над забезпеченням методичної підтримки навчального процесу. Електронні курси є другою за популярністю категорією – (27%, 26%) НПП. Це вказує на актуальність цифрових ресурсів у навчальному процесі. Навчальні посібники займають (25%, 25%) НПП, що підкреслює прагнення викладачів створювати структуровані матеріали для навчання. Підручники мають найменший показник – (8%, 8%) НПП. Відсутність відповідей «Ні» свідчить про те, що всі НПП мають хоча б один навчально-методичний доробок. Загалом, НПП факультету економіки та управління активно займаються навчально-методичною діяльністю.

Рис.12. Розподіл НПП за навчально-методичною публікативністю

На запитання: «*Чи берете ви участь у міжнародних наукових конференціях?*», аналіз показав, що регулярно публікуються (78%, 63%) НПП – це свідчить про високий рівень наукової активності серед більшості НПП та їхню залученість у міжнародний академічний простір. Періодично публікуються (23%, 24%) – ця категорія демонструє помірну активність у міжнародних конференціях, можливо, через специфіку наукової роботи або інші професійні зобов’язання. Відсутність відповідей «Ні» означає, що всі науково-педагогічні працівники мають хоча б мінімальний досвід участі в міжнародних конференціях. Слід зазначити, що в цьому році, проти минулого, залученість НПП у міжнародний академічний простір збільшилася на 15%, що є досить позитивним результатом.

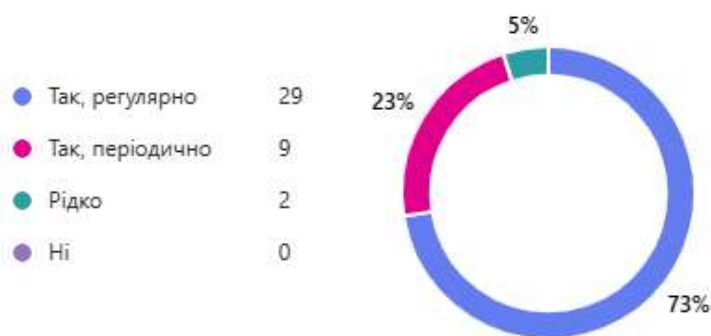

Рис.13. Розподіл НПП за публікативністю в міжнародних наукових конференціях

На запитання: «*У яких базах індексуються ваші наукові публікації? (можна вибрати кілька варіантів)*», аналіз показав, що Index Copernicus – найбільш популярна база серед науковців, її обрали 28% НПП. Google Scholar також активно використовується – 26% НПП. Scopus індексує публікації 24% НПП та Web of Science 23% НПП. Важливо зазначити, що всі опитані НПП мають публікації у міжнародних базах, оскільки варіант «Не маю публікацій у міжнародних базах» має значення 0. НПП факультету економіки та управління активно публікуються у міжнародних базах, що є результатом високого рівня наукової активності.

Рис.14. Розподіл НПП за індексацією наукових публікацій у міжнародних базах даних

Блок 4. Пропозиції та виклики в професійній діяльності НПП

На запитання: «Які труднощі ви зустрічаєте у своїй професійній діяльності?», «Які заходи на Вашу думку необхідно реалізувати на факультеті з метою підвищення якості організації освітнього процесу?» та «Ваші побажання, щодо покращення навчального процесу та наукової діяльності на факультеті, підвищення ефективності викладання, академічної доброчесності та співпраці зі стейкхолдерами» науково-педагогічних працівників факультету економіки та управління дали відповіді, які дозволили сформулювати наступні рекомендації та пропозиції:

1. Модернізація навчального процесу

Впровадження сучасних освітніх технологій, аналізування викладачами власного стилю викладання та оцінювання ефективності інтерактивних методів навчання, а також організація навчальних курсів для викладачів з підготовки презентацій та матеріалів для онлайн-навчання сприятимуть підвищенню якості освітнього процесу та ефективності викладання

2. Оптимізація навчального навантаження

Балансування викладацького навантаження для виділення часу на наукову діяльність та активізація роботи зі студентами, які пропускають заняття без поважних причин, сприятимуть підвищенню якості освітнього процесу та ефективності навчання

3. Розвиток міжнародної співпраці

Сприяння міжнародній мобільності студентів і викладачів, а також розширення участі у міжнародних проєктах, конференціях та стажуваннях сприятиме інтеграції у світовий науково-освітній простір і підвищенню якості підготовки фахівців.

4. Підвищення академічної доброчесності

Посилення контролю за дотриманням академічної доброчесності студентами та викладачами, а також впровадження додаткових заходів для запобігання академічному плагіату сприятимуть підвищенню якості освіти та формуванню культури відповідальності в академічному середовищі.

5. Покращення умов для наукової діяльності

Забезпечення доступу до міжнародних наукових баз даних та заохочення міждисциплінарних досліджень і публікацій у рейтингових журналах сприятимуть підвищенню наукової активності викладачів та інтеграції результатів досліджень у світовий науковий простір.

Висновки

Запропоновані заходи спрямовані на модернізацію освітнього процесу, підвищення його ефективності та відповідності сучасним викликам. Впровадження інноваційних педагогічних технологій, цифрових ресурсів і реальних кейсів у навчання сприятиме розвитку практичних навичок студентів. Балансування викладацького навантаження дозволить приділяти більше уваги науковій діяльності, а покращення технічної інфраструктури усуне бар'єри для якісного навчання та досліджень. Одним із ключових аспектів є посилення академічної доброчесності, що забезпечить формування відповідального наукового середовища.

Розширення міжнародної співпраці та підтримка наукової діяльності сприятимуть інтеграції факультету у світову академічну спільноту. Доступ до міжнародних баз даних, стимулювання публікаційної активності та мобільності студентів і викладачів підвищать якість досліджень та освітнього процесу. Взаємодія з роботодавцями дозволить адаптувати навчальні програми до реальних потреб ринку праці, а дуальна освіта та кар'єрні заходи сприятимуть успішному працевлаштуванню випускників. Комплексне впровадження цих ініціатив забезпечить конкурентоспроможність факультету та його випускників у глобальному освітньому та професійному просторі.